

Asia: VN/20544/2025

Lausuntopyyntö luonnoksesta laiksi perusopetuslain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Onko teillä lausuttavaa esityksen 22 pykälään koskien oppilaan oppimisen ja osaamisen arviointia?

Pidän perusteltuna esityksen tavoitetta vahvistaa oppimisen ja osaamisen arvioinnin yhdenvertaisuutta säädöksissä. Myöhemmin annettavilla perusopetusasetuksen tarkemmilla säännöksillä ja Opetushallituksen määräyksillä opetussuunnitelman perusteissa on suuri merkitys oppilaiden oikeuksien toteutumiselle.

Luonnoksessa esitetyn lisäksi katson sen kytkeytyvän myös YK:n vammaisten henkilöiden oikeuksien yleissopimukseen, mistä johtuvia velvoitteita esitysluonnoksessa ei ole lainkaan käsitelty. YK:n vammaisyleissopimus sekä yhdenvertaisuuslaki edellyttävät, että jokaisella lapsella on viime kädessä yksittäistapauksessa tehtävien kohtuullisten mukautusten kautta oikeus käyttää yhdenvertaisesti ja täysimääräisesti hänelle kuuluvia oikeuksia (ks. myös YK:n vammaisten henkilöiden oikeuksien komitean viimeaikaiset suositukset Suomelle, CRPD/C/FIN/CO/1, erityisesti kohta 47).

Pidän myös esityksen kannalta huomioitavana perusoikeutena perustuslain 21 §:n 2 momentin vaatimusta hyvästä hallinnosta, jonka vaatimukset oppilaan oppimisen arviointi- ja arvostelumenettely on täytettävä.

Oikeusasiamiehen laillisuusvalvonnassa oppilaan arviointia ja opinnoissa edistymistä koskevat kysymykset ovat koskeneet esimerkiksi opinnoissa etenemistä oppilaan oman opinto-ohjelman mukaisesti, osaamisen arviointia silloin, kun oppilaalla on paljon poissaoloja, sekä huoltajien riittämättömänä pitämää yhteistyötä ja tiedonsaantia oppilaan opintojen edistymisestä, työskentelystä ja käyttäytymisestä.

Pitäisinkin perusteltuna, että esitetyn 22 §:n 3 momentin säännöskohtaisissa perusteluissa edelleen tähdennettäisiin opintojen edistymisestä huoltajille ja muille lapsen laillisille edustajille säännöllisesti lukuvuoden aikana annettavien tietojen merkitystä niin kodin ja koulun yhteistyön kuin lapsenhuoltolaissa huoltajalle säädettyjen tehtävienkin kannalta.

Lisäksi esitettyjen 22 a §:n ja 22 b §:n ja niiden perustelujen valossa jää ainakin jossain määrin epäselväksi perusopetuslain 20 h §:n 2 momentin mukaisesti tavoitekokonaisuuksittain opiskelevan oppilaan arvioinnista ja opinnoissa etenemistä päättäminen sekä todistuksen antaminen.

Luonnokseen jääneet viittaukset aluehallintovirastoihin (s. 17) tulee korjata.

Onko teillä lausuttavaa esityksen 22 a pykälään koskien oppilaan arvioinnista ja opinnoissa etenemisestä päättämistä?

-

Onko teillä lausuttavaa esityksen 22 b pykälään koskien todistuksia?

-

Onko teillä muita huomioita esitykseen?

-

Laakkonen Annimari
Eduskunnan oikeusasiamiehen kanslia